

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради Національного
університету «Одеська політехніка»

26.02.2025 протокол № 7

Введено в дію наказом ректора
від 03.03.2025 № 12

**ПОЛІТИКА КОНТРОЛЮ ІНВАЗІЙНИХ ВИДІВ І ОХОРОНИ
БІОРІЗНОМАНІТТЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

Мета політики – запобігання поширенню та впливу чужорідних інвазійних видів у межах кампусу університету, які можуть загрожувати місцевій флорі та екологічній рівновазі, забезпечення охорони біорізноманіття через ідентифікацію, моніторинг і збереження видів, що перебувають під загрозою, у межах районів, на які впливає діяльність Одеської політехніки, з урахуванням сучасних реалій України.

Головні аспекти та заходи реалізації політики

1. Ідентифікація видів:

- а) проведення регулярних екологічних обстежень територій, що безпосередньо чи опосередковано пов'язані з діяльністю університету, зокрема для виявлення чужорідних видів рослин;
- б) складання списку потенційно небезпечних (інвазійних) чужорідних видів, що можуть становити загрозу екосистемі;
- в) виявлення рослинних і тваринних видів, занесених до Червоного списку МСОП та національного охоронного списку;
- г) взаємодія з місцевими екологічними організаціями, науковцями та громадськістю для отримання актуальної інформації про охоронювані види.

2. Моніторинг стану екосистем:

- а) долучення до програм постійного моніторингу стану популяцій охоронюваних видів та поширення чужорідних видів у межах території університету та суміжного простору;
- б) сприяння науково-технічного розвитку сучасних технологій та їх практичному використанню для спостереження за екосистемами;
- в) регулярна оцінка екологічного впливу інвазійних видів на місцеву флору, зокрема можливих економічних та екологічних збитків

3. Захист видів:

- а) долучення до наукових, освітніх та просвітницьких проєктів щодо збереження видів, які знаходяться під загрозою зникнення;
- б) обмеження будь-якої діяльності, що може завдати шкоди охоронюваним видам або їхньому середовищу існування;
- в) впровадження екологічно безпечних практик щодо експлуатації та реконструкції університетських об'єктів;
- г) врахування екологічних норм та правил під час озеленення територій задля обмеження висадки інвазійних видів, що можуть суттєво впливати на місцеву флору;
- д) надання переваги місцевим видам або екзотичним/чужорідним, що не входять в перелік інвазійних, для озеленення кампусу.

4. Освітня діяльність:

- а) інтеграція теми охорони біорізноманіття та проблематики інвазійних видів у навчальні програми та дослідницькі проєкти;
- б) організація лекцій, семінарів та інформаційних кампаній для підвищення обізнаності про важливість збереження видів;
- в) заохочення студентів до участі в проєктах, спрямованих на захист біорізноманіття;
- г) організація тренінгів для персоналу, що займається озелененням і доглядом за територією кампусу

5. Співпраця з національними та міжнародними організаціями:

- а) укладання угод із природоохоронними установами для обміну знаннями та ресурсами;
 - б) спільні проєкти з міжнародними екологічними ініціативами, спрямовані на збереження видів;
 - в) використання рекомендацій Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України щодо розробки заходів.
6. *Розробка зон захисту та наукова діяльність:*
- а) підтримка науково-дослідницьких проєктів щодо визначення зон з особливими екологічними умовами, які потребують додаткового захисту, а також щодо проблематики впливів інвазійних видів на місцеві природні та квазіприродні системи;
 - б) розроблення плану дій щодо аналізу впливу кампусу на екологічні умови прибережної зони Чорного моря, а також на біорізноманіття мешканців суходолу та гідробіонтів;
 - в) розробка інноваційних методів контролю за інвазійними видами у співпраці з регіональними, національними та міжнародними екологічними організаціями.
7. *Контроль та усунення інвазійних видів:*
- а) розробка і впровадження заходів щодо видалення екологічно небезпечних рослин, які негативно впливають на територію кампусу та здоров'я студентів і співробітників, зокрема бур'янів;
 - г) використання екологічно безпечних методів боротьби з агресивними інвазійними рослинами.
8. *Забезпечення фінансування заходів охорони:*
- а) виділення частини бюджету університету на екологічні ініціативи;
 - б) залучення грантів та інвестицій для реалізації проєктів із збереження видів.
9. *Адаптація до умов воєнного стану:*
- а) впровадження гнучких підходів до захисту біорізноманіття, зважаючи на обмежені ресурси та нестабільні умови;

- б) використання онлайн-платформ для моніторингу та аналізу екологічних даних.

10.Прозорість і звітність:

- а) регулярне публікування звітів про моніторинг чужорідних видів на території кампусу, опрацьовані рекомендації та впроваджені заходи, результати заходів із захисту видів та стан біорізноманіття,;
- б) залучення громадськості до контролю за виконанням політики.

11.Популяризація цілей сталого розвитку:

- а) просування ідей сталого розвитку через акцент на збереженні видів як частини національної екологічної спадщини та на уникненні розповсюдження чужорідних інвазійних видів;
- б) стимулювання екологічної культури серед студентів і працівників університету;
- в) просвітницька діяльність щодо ризиків розповсюдження агресивних інвазійних рослин, зокрема бур'янів, для здоров'я;
- г) залучення громади до участі в діяльності щодо збереження біорозмаїття та боротьби із чужорідними інвазійними видами.

Результатом реалізації політики має стати активне долучення Одеської політехніки до збереження біорізноманіття як важливого компоненту сталого розвитку.

Проректор

Вячеслав ШОБІК